

Úvodník státní tajemnice Mileny Hrdinkové

Číslo 361
14. října 2019

V tomto čísle naleznete

Úvodník státní tajemnice
Mileny Hrdinkové

Výsledky říjnového zasedání
Evropské rady 2019

Pokrok při implementaci Evropského
programu pro migraci

Výsledky zasedání Rady
pro zemědělství a rybolov

Výsledky zasedání Rady pro
obecné záležitosti

Schvalování nové Komise Ursuly
von der Leyenové

Rámcové pozice

Program evropských institucí

Milí čtenáři,

máme za sebou náročné jednání Evropské rady k řadě důležitých otázek, včetně brexitu, který po víkendovém jednání britského parlamentu zůstává i nadále bedlivě sledovaným tématem. Lídři EU sice ve čtvrtek potvrdili revidovanou dohodu o vystoupení Velké Británie a schválili revidované znění politického prohlášení, britští poslanci se nicméně v sobotu usnesli, že se konkrétní smlouvou o vystoupení budou zabývat až poté, co budou její ustanovení překlopena do britských zákonů. Na to, jak vše dopadne, jaký z možných scénářů se nakonec naplní, si tedy musíme ještě počkat.

Kromě brexitu měla Evropská rada na programu další klíčová témata. Diskuze se vedla o vztazích s Tureckem, mimo jiné s ohledem na vojenskou akci Turecka v severovýchodní Sýrii, o protiprávních vrtných činnostech Turecka v kyperské výlučné ekonomické zóně a také o výsledcích summitu OSN o opatřeních v oblasti klimatu. Důležitá byla výměna názorů o víceletém finančním rámci na období 2021 – 2027, především o celkové úrovni a objemech pro hlavní oblasti politik. K jednání se lídři vrátili na prosincové Evropské radě. V neposlední řadě proběhla diskuze o zahájení přístupových jednání s Albánií a Severní Makedonií, na kterém se bohužel nepodařilo nalézt shodu. Česká republika otevření přístupových jednání jednoznačně podporuje, a tak je pro nás výsledek diskuze zklamáním. Zasedání Evrop-

ské rady se zúčastnila také nově zvolená předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová, která s lídry hovořila o prioritách EU pro nový institucionální cyklus a strategické agendě.

Vratme se k dění v tomto týdnu. Ve čtvrtek se v Bruselu koná zasedání Rady pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele. Na programu ministři mají politickou debatu o možnostech pro posílení evropských antidiskriminačních opatření a o sladění nabídky a poptávky dovedností v souvislosti s probíhajícími změnami na trhu práce. Věnovat by se měli také sdělení k evropskému semestru 2019. Ve Štrasburku probíhá od pondělí do čtvrtka plenární zasedání Evropského parlamentu. Poslance čekají dvě klíčová témata, a to brexit a rozpočet EU na rok 2020. Věnovat se budou také výsledkům Evropské rady a zhodnocení pětiletého působení dosavadní Komise pod vedením Jeana-Clauda Junckera.

Týden v pátek uzavřeme diskuzí v rámci kulatého stolu Národního konventu o EU. V Lichtenštejnském paláci budeme tentokrát hovořit o prioritách ČR v novém institucionálním cyklu a mechanismu jejich prosazování. Věnovat se budeme změnám v postavení jednotlivých institucí EU, vztahům mezi nimi v příštích pěti letech, prioritním oblastem evropské politiky ČR, nebo otázkce, které členské země budou pro ČR představovat nejvhodnější partnery k prosazení priorit.

Výsledky říjnového zasedání Evropské rady

V Bruselu proběhlo 17. a 18. října další zasedání Evropské rady. Mimo jiné zasedání tradičně předcházelo setkání lídrů skupiny V4. Českou delegaci vedl předseda vlády Andrej Babiš.

Lídři nejprve debatovali během čtvrtečního odpoledne o aktuální situaci v otázce **vystoupení Spojeného království z EU**. Evropská rada vedla na úvod debatu i za přítomnosti britského předsedy vlády Borise Johnsona. Následně sedmadvacet členských států schválilo dohodu o vystoupení a politickou deklaraci k rámci budoucího vztahu mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím. Na tomto základě lídři vyzvali Komisi, Parlament a Radu, aby umožnili vystoupení do 1. listopadu 2019, tedy

aby přijali nutné návazné formální kroky. V případě Evropského parlamentu to znamená hlasování o souhlasu s dohodou. Nejprve však britský Parlament měl o dohodě hlasovat v sobotu 19. října 2019, což ale neudělal. Britská dolní komora požádala britskou vládu nejprve o převedení obsahu dohody do britského práva a vyzvala ji v tomto smyslu, aby zaslala novou žádost EU o odklad vystoupení.

Večerní jednání se zaměřilo na **vnější otázky a rozšíření EU**. V první otázce lídři debatovali o turecké vojenské intervenci v Sýrii, kterou odsoudili, a apelovali na Turecko, aby přestalo všechny vojenské aktivity a stáhlo své jednotky.

/Pokračování na s. 2/

Mimo to lídři společně podpořili rozhodnutí EU o pozastavení exportu zbraní do této země. Vyjádřili solidaritu s kyperským státem, který čelí nezákonným těžebním aktivitám Turecka v jeho výostných vodách a podpořili probíhající vyšetřování v rámci sestřelení letu MH17. Důležitým tématem večera bylo také **rozšíření EU** a možné otevření přístupových dohod se **Severní Makedonie a Albánií**. V tuto chvíli některé státy nepodporují otevření těchto dohod a lídři se tedy k tématu vrátí ještě před summitem EU-západní Balkán v Záhřebu v květnu 2020.

Druhý den bylo pracovní jednání zahájeno debatou s **designovanou předsedkyní Komise**, Ursulou von der Leyenovou, která detailně představila priority budoucí Komise. Zmínila mj. New Green Deal, digitalizaci a migraci. Zdůraznila, že její Komise nebude jen politická, ale i geopolitická, a v tomto kontextu zmínila také oblast obranné spolupráce a obranného průmyslu.

Lídři posléze diskutovali také o **víceletém finančním rámci** po roce 2020. Komise při této příležitosti zveřejnila sdělení „Rozpočet EU na období 2021-2027: čas přijmout rozhodnutí“, ve kterém vyzvala hlavy států a předsedy vlád EU, aby jednání poskytli politické pokyny a dali nový impuls

pro dosažení dohody o spravedlivém, vyváženém a moderním dlouhodobém rozpočtu EU do konce tohoto roku. Samotné jednání se zaměřilo na aspekty celkového objemu rozpočtu, objemu hlavních oblastí politik. Předseda vlády ČR v tomto smyslu bránil národní priority, kterými jsou dostatečné prostředky na kohezní a zemědělskou politiku. Mimo to prosazoval větší pravomoci pro členské státy při rozhodování o přerozdělování evropských fondů. Celková diskuze lídrů měla poskytnout strategické vedení pro finské předsednictví k přípravám revidovaného negociačního balíčku s konkrétními číselnými údaji, který bude sloužit jako podklad pro závěrečnou fázi jednání o VFR.

Lídři nakonec přijali **závěry ke klimatické politice** v návaznosti na uplynulé a blížící se klimatické summity (Summit OSN Akce pro Klima 2019 či prosincový klimatický summit v Chile – COP25). Evropská rada podpořila cíl EU být lídrem v přechodu na zelené hospodářství a v implementaci Pařížské dohody a vytyčila cíl, dle kterého na svém prosincovém zasedání dokončí práce na vodících k dlouhodobé strategii EU v oblasti klimatické politiky. /V. Olmer/

Pokrok při implementaci Evropského programu pro migraci > Komise

Dne 16. října vydala Komise Zprávu o pokroku při implementaci Evropského programu pro migraci (KOM(2019) 481). Shrnuje v ní hlavní kroky Evropské unie v oblasti migrace, ochrany hranic a azylové politiky realizované od roku 2015, se zvláštním důrazem na vývoj od poslední Zprávy o pokroku, předložené v březnu tohoto roku (KOM(2019) 126). Zpráva byla vydána krátce před zasedáním říjnové Evropské rady jako podnět pro další diskuse v této oblasti

Komise vyzdvihuje zejména **operativní a finanční podporu členských států vystavených migračním tlakům**, jako je Řecko, Kypr, Itálie, Malta a Španělsko při řízení migračních toků, ochraně vnějších hranic, záchraně lidských životů a zajištění návratů. Dále posílenou spoluprací se zeměmi původu a tranzitu, jako je Turecko, země Západního Balkánu, Maroko či oblast Sahelu, na niž byly mobilizovány finanční zdroje v objemu 9,7 miliard eur, z nichž jsou financovány aktivity směřující na odstraňování hlavních příčin nelegální migrace, podporu hostitelských komunit, ochranu uprchlíků i boje proti nelegální migraci.

Positivně hodnotí dosavadní **pokrok v jednáních o revizi Společné evropské azylové politiky** a zdůrazňuje význam přesídlování jako bezpečné a legální cesty poskytování ochrany uprchlíků. Komise dále kvituje plnění Akčního plánu EU proti pašování migrantů a dopady těchto aktivit při potírání pašeráckých sítí a posílení mandátu Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž jako klíčového nástroje

pro ochranu hranic.

Na základě analýzy aktuální situace na hlavních migračních trasách do EU pak Komise konstatuje, že **aktuální situace je sice stabilizovaná** a dosahuje předkrizové úrovně, **zůstává však velmi křehká**. Zejména na východní středomořské trase z Turecka na řecké ostrovy v Egejském moři došlo v letním období ke značnému nárůstu příchodů migrantů (47 000 v období ledna až září 2019, což je přibližně 30% nárůst oproti stejnému období loňského roku). Tento nárůst přispěl k dalšímu zhoršení situace v řeckých hotspotech, jejichž kapacita je několikanásobně překonána. Zvýšenému nárůstu příchodů migrantů čelí rovněž Kypr.

V tomto kontextu Komise vytyčuje **hlavní oblasti, v nichž je třeba zintenzivnit úsilí** k dosažení dalšího pokroku. Jedná se především o zlepšení podmínek ve východním Středomoří, zejména přijetí potřebných opatření Řecka a podpora Kypru, dále o zavedení dočasných opatření při vyloďování osob zachráněných na moři, přičemž vyzývá k zapojení co nejvíce členských států, a o zrychlení evakuace migrantů z detenčních středisek v Libyi.

Členské státy budou Zprávu o pokroku při implementaci Evropského programu pro migraci diskutovat v příslušných pracovních výborech Rady EU. /K. Šimová/

Výsledky zasedání Rady pro zemědělství a rybolov > Rada

Ministři zemědělství se 14. a 15. října 2019 sešli v Lucemburku na zasedání Rady pro zemědělství a rybníctví. Diskutovali o reformě Společné zemědělské politiky, rybolovných právech v Baltském moři pro nadcházející rok, otázku ochrany lesů, bezpečnosti potravin či český úspěch v boji proti africkému moru prasat. ČR na jednání zastupoval ministr zemědělství Miroslav To-man.

Stěžejním bodem pondělního programu byla diskuze o aktuálním stavu jednání o reformě Společné zemědělské politiky (SZP) po roce 2020, kde Česká republika

i další státy ocenily pokrok učiněný v mnoha oblastech, vyslovily ale i potřebu dořešit zbývající otevřené otázky. Dokončení jednání o SZP však musí předcházet úspěšný konec vyjednávání o víceletém finančním rámci v EU pro období 2021 - 2027.

Znalost výše finanční alokace pro zemědělství je klíčovou podmínkou pro zdárné dokončení přípravy reformy SZP. Rada států včetně ČR vyslovily apel k zajištění adekvátního financování budoucí SZP.

/Pokračování na s. 3/

Jen tak bude moci zemědělství kromě svých základních funkcí přispět i k dosažení vyšších environmentálních a klimatických cílů.

Ministři zemědělství dále diskutovali o **ochraně a obnově světových lesů** a o plánu, jak zastavit odlesňování, které je na mnohých místech světa výsledkem necitlivého získávání zemědělské půdy. Přitom i lesy jsou díky svým schopnostem významným pomocníkem v ochraně životního prostředí. Proto EU v současné chvíli také pracuje na vypracování celounijní strategie pro lesnictví.

Zástupci členských států rovněž projednali možné účinky nedávného **oznámení USA o uvalení dodatečných cel ve výši 25 %** na některé evropské zemědělsko-potravinářské produkty s platností od 18. října 2019. Komise je odhodlána chránit evropský trh i výrobce a zvažuje odvetná opatření. Evropská unie je však jednotná v názoru, že obchodní války nejsou výhodné ani pro jednu ze strany. Kroky USA byly označeny za politováníhodné zklamání.

V rámci dvoudenního zasedání se dostalo i na jednání o Evropském námořním a rybářském fondu a další záležitosti související s rybolovem. Debatovalo se o **rybolovných právech pro oblast Baltského moře** na rok 2020 anebo o podmínkách rybolovu mezi EU a Norskem. Cílem bylo nalezení shody o povolených odlovcích a kvótách rybí populace v daných oblastech. Rybolov není pro ČR prioritní oblastí, avšak vítáme kroky k dosažení udržitelného rybolovu a k udržení rovnováhy mořského ekosystému v evropských i světových vodách.

ČR na Radě prezentovala svůj **úspěch v boji proti africkému moru prasat**, který zužuje nejen Evropu ale i řadu asijských států. České republice se zatím jako jedinému státu na světě podařilo nákazu zvířat na svém území vymýtit.

/K. Talašová/

Výsledky Rady pro obecné záležitosti > Rada

Dne 15. října 2019 proběhlo zasedání Rady pro obecné záležitosti v Lucemburku. Na programu bylo rozšíření a proces stabilizace a přidružení v souvislosti s Albánií a Severní Makedonií, příprava říjnové Evropské rady a provádění Závěrů předchozí Evropské rady. V rámci bodu „Různé“ finské předsednictví informovalo o semináři k transparentnosti, který proběhl 24. září v Bruselu. Delegaci ČR vedl ministr zahraničních věcí Tomáš Petříček.

Prvním tématem jednání bylo **rozšíření** v souvislosti s Albánií a Severní Makedonií. Vzhledem k tomu, že se nepodařilo nalézt shodu na rozhodnutí o zahájení přístupových jednání, nebyly přijaty závěry Rady a předsednictví vydalo pouze předsednické závěry. Téma bylo poté projednáno na nadcházející Evropské radě.

Následně se Rada věnovala **přípravě říjnové Evropské rady**. První část byla věnována víceletému finančnímu rámci na období 2021 – 2027. Předsednictví představilo svůj dříve představený podklad pro jednání lídrů, který vychází z bilaterálních a dalších jednání se členskými státy. V následné diskusi byla nicméně většina vystupujících velmi kritická, podpůrně se k předloženému dokumentu vyjádřila pouze úzká skupina čistých plátců. Většina členských států kritizovala opuštění balíčkového přístupu a odtržení podkladu pro říjnovou Evropskou radu od připravovaného negoboxu. Komise opětovně upozornila na úkol dokončit jednání do konce letošního roku, ovšem s konstatováním, že

bez pokroku na říjnové Evropské radě a následné mimořádné Evropské radě je to nedosažitelné. Předsednictví shrnulo, že svůj podklad považuje za dobrý základ pro další jednání. Po říjnové Evropské radě připraví negobox s čísly.

Rada dále projednala **druhý návrh závěrů Evropské rady**. Nejvíce diskutován byl odstavec ke klimatu, kde ambiciózní země požadovaly další posílení textu. ČR spolu s Maďarskem a Polskem propojily otázku navyšování ambicí v klimatické oblasti se zajištěním dostatečných finančních prostředků na zmírnění dopadů takového kroku, včetně přímého propojení na jednání k víceletému finančnímu rámci.

V rámci bodu k **implementaci závěrů Evropské rady** předsednictví stručně odkázalo na podkladový dokument a připomnělo, že na nadcházející Evropské radě bude o implementaci závěrů informovat finský předseda vlády.

V závěru pak předsednictví krátce informovalo o konání a hlavních výsledcích semináře na téma budoucnost transparentnosti, který se konal v Bruselu dne 24. září. Výsledky semináře byly shrnuty ve zprávě předsednictví.

Příští zasedání Rady pro obecné záležitosti se uskuteční 19. listopadu v Bruselu. /K. Šustrová/

Schvalování nové Komise Ursuly von der Leyenové > Evropský parlament

V nové Komisi Ursuly von der Leyenové zůstávají i nadále tři neobsazené posty. Do Komise neúspěšně kandidovali László Trócsányi (Maďarsko) Rovana Plumbová (Rumunsko) a Sylvie Goulardová (Francie). Nový tým Komise by se měl v případě podpory náhradních kandidátů ujmout úřadu 1. prosince.

Mezi 30. zářím a 10. říjnem se v Evropském parlamentu uskutečnilo **24 standardních slyšení kandidátů** na komisaře. Proběhla také dvě opravná slyšení neúspěšných kandidátů, Janusze Wojciechowského a Sylvie Goulardové. Zatímco kandidát na komisaře pro zemědělství Janusz Wojciechowski hlasováním Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova (AGRI) po dodatečném slyšení prošel, Sylvie Goulardová, kandidátka na komisařku pro vnitřní trh ani

po zodpovězení doplňujících otázek a následném druhém slyšení poslance Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (IMCO) a Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE) nepřesvědčila.

Francouzský prezident Emmanuel Macron jednal o tématech týkajících se nástupu nové Komise 18. října během pracovní snídani s Ursulou von der Leyenové a premiéry reprezentujícími tři největší evropské politické rodiny (např. Angelou Merkelovou (EPP, Německo), Andrejem Plenkovičem (EPP, Chorvatsko), Pedrem Sánchezem (S&D, Španělsko), Markem Ruttem (RE, Nizozemsko) a Charlesem Michelem (RE, Belgie)). Žádné konkrétní jméno francouzského kandidáta nebylo přesto doposud zveřejněno. /Pokračování na s. 4/

V Komisi Ursuly von der Leyenové tak zůstávají i nadále **tři neobsazená místa**. Kromě francouzské kandidátky jsou to ještě místa po původně navrhovaných kandidátech Rovane Plumbové (Rumunsko) a László Trócsányim (Maďarsko), kteří neprošli hlasováním Výboru pro právní záležitosti (JURI) z důvodu možného střetu zájmů. **Maďarská vláda** navrhla za nového kandidáta na komisaře pro sousedskou politiku a rozšíření **Olivéra Várhelyie** (velvyslanec Maďarska při EU), který bude muset, pokud bude potvrzen předsedkyní Komise, opět nejprve projít posouzením výboru JURI a poté absolvovat slyšení. **Rumunsko** jako svého druhého kandidáta na post komisaře pro dopravu navrhlo několik dní před pádem tamní vlády premiérky Viorici Dancilaové **Dana Nicu** (poslanec Evropského parlamentu za S&D).

Aby mohl Evropský parlament zahájit proces schvalování posledních tří kandidátů, musí získat potvrzená jména od dotčených členských států. Vysoký počet odmítnutých

kandidátů na komisaře způsobí zdržení oproti plánovanému termínu schvalování Komise na plénu Evropského parlamentu. Nový tým by se dle současných odhadů mohl ujmout svého úřadu 1. prosince, tedy s měsíčním zpožděním. Do doby nástupu nové Komise tak **bude přeluhovat původní Komise Jeana Clada Junckera**.

Ke zpoždění nástupu nové Komise došlo již v minulosti. První Komise José Manuela Barrosa se ujala svého úřadu s lehčím zpožděním vzhledem k problémům při schvalování italského kandidáta Rocca Buttiglioneho kvůli jeho kontroverzním názorům a lotyšské kandidátky Ingridy Udreevové z důvodu problematického financování její strany. Ke zpoždění došlo i v případě druhé Barrosovy Komise kvůli zamítnuté kandidátce z Bulharska Rumianě Jelevové. Tato Komise byla v Evropském parlamentu schválena až 9. února 2010.

/J. Linková/

Rámcové pozice schválené v 42. týdnu > Informace

Rámcová pozice k návrhu prováděcího rozhodnutí Rady, kterým se ČR povoluje **používat všeobecný mechanismus přenesení daňové povinnosti** odchýlně od ustavení článku 193 směrnice 2006/112/ES (vypracovalo Ministerstvo financí)

Rámcová pozice ke sdělení a doporučením Evropské komise k návrhu **Vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu ČR** (vypracovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu)

Předběžná rámcová pozice k **Fondu pro spravedlivý přechod** (vypracoval Úřad vlády)

Předběžná rámcová pozice k návrhu **Carbon Border Adjustment Tax** (vypracovalo Ministerstvo financí)

Program evropských institucí, 22. až 28. října > Informace

Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele, 24. října

Rada by měla potvrdit klíčová poselství k evropskému semestru (poselství Výboru pro zaměstnanost k roční zprávě o výsledcích zaměstnanosti a monitor výsledků zaměstnanosti).

Plenární zasedání Evropského parlamentu, 21. - 24. října

Hlasování o souhrnném rozpočtu EU na rok 2020, zhodnocení výsledků říjnové Evropské rady, hodnocení pětiletého působení Junckerovy Komise. V závislosti na rozhodnutí

britského parlamentu je také možné, že poslanci EP budou hlasovat o nové brexitové dohodě, kterou premiéři států EU a Velké Británie uzavřeli na Evropské radě.

Zasedání kolegia komisařů, 22. října

Pokrok Bulharska a Rumunska učiněný v rámci mechanismu pro spolupráci a ověřování, pokrok Chorvatska v provádění schengenského acquis a výsledky třetího šetření o fungování štítu EU-USA na ochranu soukromí.

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR
Číslo 362 týden od 14. do 20. října 2019 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: David Březina* Kontakt: newsletter@vlada.cz